

כהן גדול פרק שני סנהדרין

מוגש מאת 'הקו החרדי'

אם נשתנה כתב שניתנה בו תורה נ' דעות
 בתחלה ניתנה תורה לישראל בכתב עברי ולשון הקודש,
 חזרה וניתנה להם כימי עזרא בכתב אשורית ולשון ארמי.
 ביררו להן לישראל כתב אשורית ולשון הקודש,
 והניחו להדיוטות - כותאי, כתב עברית ולשון ארמי ליבונאה.
 ראוי היה עזרא שתינתן תורה על ידו לישראל, אילמלא קדמו משה.
 במשה אומר ומשה עלה אל האלהים עלייה בתורה
 בעזרא הוא עזרא עלה מבבל - עליה בתורה
 במשה ואתי צנה ה' בעת ההיא ללמד אתכם חקים ומשפטים,
 בעזרא פי עזרא הכין לכבו וגו' ולעשות וללמד בישראל חק ומשפט.
 ואף שלא ניתנה תורה על ידו - נשתנה על ידו הכתב,
 וכתב הנשתון כתוב ארמית ומתרגם ארמית
 לא כהלין כתבא למקרא ופשרא להודעה למלכא,
 וכתב את משנה התורה הזאת - כתב הראוי להשתנות.
 למה נקרא אשורית - שעלה עמהם מאשור.

דעה ראשונה: מ"ז
תניא רבי יוסי:
א. שנאמר
ב. וכתוב
ג. וכתוב
כב.
דעה שניה: רבי:
 כיון שחטאו נהפך להן לרועץ, כיון שחזרו בהן החזירו להם,
 שובו לבצרון אסירי התקנה גם היום מגיד משנה אשיב לך.
 למה נקרא שמה אשורית - שמאשרת בכתב.
 כתב זה לא נשתנה כל עיקר,
א. ווי העמדים; מה עמודים לא נשתנו - אף וויים לא נשתנו.
ב. ואל היהודים ככתבם וכלשונם, - לא נשתנה.
ג. משנה התורה הזאת - לשתי תורות,
 אחת שיוצאה ונכנסת עמו שעושה אותה כמין קמיע, ותולה
 בזרועו, שויתי ה' לנגדי תמיד. ואחת שמונחת לו בבית גזויו.
 ואידך, שויתי המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכינה כנגדו,
 שהכתב לא נשתנה, מאי לא כהלין כתבא למקרא אצל בלשצר
א. רב בנימטריא כתב: יטת יטת אידך פוגחמט.
 ופירש לו - מנא - מנא אלהא מלכותך והשלמה.
 תקל - תקלתא במאזניא ונמצאת חסיר.
 פרס - פריסת מלכותך ותינתן למדי ופרס.
ב. שמואל: ממתוס ננקפי אאלרן, ור"ז ג. אנם אנם לקת ניסרפו.
ד. ר"א: נמא נמא קתל פורסין.

משנה. אין רוכבין על סוס, ואין יושבין על כסא, ואין משתמשין בשרכיטו,
 ואין רואין אותו כשמסתפר, ולא כשערום, ולא כשהוא בבית המרחץ,
 שנאמר שום תשים עליך מלך - שתהא אימתו עליך.

אבישג
 מותרת לשלמה - דמלך היה, ומשתמש בשרכיטו של מלך.
 ואסורה לאדניה - דהדיוט הוא.

מעשה דדוד - כמה קשין גירושין [י"ב דרשות]
 והמלך דוד זקן בא בימים וגו' ויאמרו לו עבדיו יבקשו וגו' ויבקשו
 נערה יפה וגו' וכתוב והנערה יפה עד מאד ותהי למלך סכנת
 ותשרתהו, וביקשה לינשא לו וא"ל אסורה את לי [דער י"ח]. אמרה
 לו: כמאמר הנגב שאין לו היכן ליטול אומר שנפשו מבקשת שלום
 א"ל קראו לי לבת שבע וכתוב ותבא בת שבע אל המלך החדרה.
 באותה שעה קינחה בת שבע בשלש עשרה מפות. [יג תיבות]

בא וראה כמה קשין גירושין,
א. רשב"א: שהרי דוד המלך התירו לו לייחד, ולא התירו לו לגרש.
ב. ר"א: כל המגרש אשתו ראשונה - אפילו מזבח מוריד עליו דמעות,
 וזאת שנית תעשו כסות דמעה את מזבחה ה' וגו' וכתוב על פי ה'
 העיד פינד ובין אשת נעוריד אשר אתה בגדתה בה והיא חברתך
 ואשת בריתך.
ג. ר"ז ור"א: אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתיד.
 אין אשתו של אדם מתה אלא אם כן מבקשין ממנו ממון ואין לו,
 כל אדם שמתה אשתו ראשונה, כאילו חרב בית המקדש בימיו,
 בן אדם הנני לקח ממך את מחמד עיניך במגפה לא תספר ולא

כהן גדול פרק שני סנהדרין

מוגש מאת 'הקו החרדי'

תבכה ולא תבוא דמעתיך וכתוב ואדבר אל העם בבקר ותמת אשתי בערב וכתוב הנני מחלל את מקדשי גאון עזכם מחמד עיניכם.

כל אדם שמתה אשתו בימיו

- ה. ר' אלבי: עולם חשך בעדו, - דאור חשך באהלו ונרו עליו ידעך.
ו. ריב"ח: פסיעותיו מתקצרות, - יצרו צעדי אונו.
ז. רבי אבהו: עצתו נופלת, - ותשליכחו עצתו.

- ח. רי"ו: קשה לזווגם כקריעת ים סוף, אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות
והך דרבי: ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת: בת פלוני לפלוני!
-לא קשיא: הא - בזווג ראשון[דמי] יום קודם] הא - בזווג שני.

ט. רשב"ג: לכל יש תמורה, חוץ מאשת נעורים, ואשת נעורים כי תמאס.

- י. ר"י לר"י זצ"ל: אין אדם מוצא קורת רוח אלא מאשתו ראשונה, יהי מקורך ברודך ושמח מאשת נעורך - כגון אמך.
והא דמקרי ר"י: ומוצא אני מר ממות את האשה - ואמר לו: כגון אמך!
- היתה תקיפה אבל נוחה להתרצות.

יא. מרבי: אשה גולם, וכורתת ברית רק למי שעשאה כלי, כי בעליך עשויך ה' צבאות שמו.

יב. אין איש מת אלא לאשתו - שנימת אלימלך איש נעמי, ואין אשה מתה אלא לבעלה - ואני בבאי מפרך מתה עלי רחל.

אין רואין אותו בו'

- ת"ד מלך מסתפר בכל יום, כה"ג כל ער"ש כהן הדיוט א' לל' יום מלך מסתפר בכל יום, דמלך בפי' תחזינה עיניך.
כה"ג בער"ש מר"י: הואיל ומשמרות מתחדשות.
כהן הדיוט א' לל' יום ופרע לא ישלחו פרע פרע מנויר, פרע לא ישלחו, ושם גדל פרע שער ראשו, ותנן סתם נזירות שלשים יום.
ר"מ: נזיר ל' יום קדש יהיה - בנימטריא ל' הוו.

גדר ההיקש והדמיון בן שתויי יין לפרועי ראש

- אביי: ופרע - פרע ולא לישלחו, ודומיא דיין דשלא בזמן ביאה מותר.
והך ורבי: כהנים אסורין לשתות יין לעולם, אבל מה אעשה שתקנתו קלקלתו.
וע"ז אביי: האידנא שכהנים שותים כרבי משמע דרבנן אסרו ודחי' א.
ביין המעם: מהרה יבנה בית המקדש, ובעינן כהן הראוי לעבודה משא"כ לגבי תספורת יכול להסתפר.
ומה שאחרי יין יכול לנום מעט דווקא בשתה רביעית אבל ביותר מכך כ"ש דדרך טורדתו ושינה משכרתו.
ב. רב אשי: גזרו בשתויי יין דמחלי עבודה, ולא בפרועי ראש דלא מחלי עבודה מיתבי:

ואלו שבמיתה: פרועי ראש, ושתויי יין. שתויי יין - דיין ושכר אל תשת אתה ובניך ולא תמתו. פרועי ראש דאיתקש שתויי יין לפרועי ראש, דבמיתה. ומינה, מה שתויי יין אף פרועי ראש דמחלי עבודה - קשיא. עד שלא בא יחזקאל גמרא גמירי לה, ויחזקאל ואסמכה אקרא.

כסום יכסמו את ראשיהם כמין תספורת לוליינית- יחידאה - ראשו של זה בצד עיקרו של זה. תספורת של כהן גדול-צאו וראו מתספורת של בן אלעשה. רבי: ולא על חנם פיזר בן אלעשה את מעותיו, אלא כדי להראות בו תספורת של כהן גדול

הדרן עלך כהן גדול